

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Epe

Marktpllein 1

8161 EE Epe

Betreft: Ongevraagd advies Datalek gemeente Epe

Epe, 30 april 2026

Geacht college,

De Adviesraad Sociaal Domein Gemeente Epe (ASDE) heeft kennisgenomen van het recente datalek binnen de gemeente, waarbij zeer waarschijnlijk persoonsgegevens van een groot deel van de inwoners van de gemeente Epe zijn buitgemaakt. U geeft aan dat het gaat om naam, adres, geslacht, geboortedatum, geboorteplaats, geboorteland, burgerservicenummer (BSN) en kopieën van identiteitsdocumenten. Met name het uitlekken van het BSN en de kopieën van de identiteitsdocumenten baart ons zorgen, gezien de verhoogde risico's op identiteitsfraude en misbruik.

Wij waarderen dat u openheid van zaken heeft gegeven en inwoners sinds 14 maart heeft geïnformeerd via uw website, persberichten en social media. Wij begrijpen dat zorgvuldig onderzoek tijd kost, maar constateren tegelijkertijd dat deze periode van onzekerheid ook leidt tot onrust en zorgen onder inwoners. Vanuit ons netwerk hebben wij meerdere signalen ontvangen dat inwoners in de afgelopen periode telefonisch zijn benaderd door vermeend frauduleuze personen, hetgeen deze onrust verder versterkt.

Hoewel er de laatste tijd in onze maatschappij vaker sprake is van datalekken, signaleren wij dat dit specifieke datalek binnen de gemeente Epe leidt tot aanzienlijke onzekerheid en angst, met name bij ouderen en minder digitaal vaardige inwoners. Daarnaast ontbreekt het veel inwoners aan handelingsperspectief: zij weten niet goed wat zij concreet kunnen of moeten doen. Mede gezien uw telefonische boodschap over de drukte op het gemeentelijke telefoonnummer, vermoeden wij dat veel inwoners actief contact zoeken met de gemeente voor ondersteuning en duidelijkheid. Daarnaast ontvangen wij signalen dat inwoners behoefte hebben aan meer duidelijkheid over de concrete vervolgstappen, met name rondom de gevolgen voor hun identiteitsdocumenten en de mogelijkheden tot vernieuwing daarvan. Dit alles draagt bij aan een afname van het vertrouwen in de overheid.

Kortom, wij vinden het van groot belang dat de gemeente deze zorgen actief erkent en inwoners, en in het bijzonder kwetsbare groepen, op een toegankelijke en begrijpelijke wijze

informeert en ondersteunt. Wij realiseren ons dat ons ongevraagd advies mogelijk (gedeeltelijk) overlapt met de informatie die de gemeente heeft toegezegd te delen deze week en op 8 mei. Desondanks achten wij het van belang onze signalen en aanbevelingen met u te delen, mede vanuit onze rol als vertegenwoordiger van (kwetsbare) inwoners.

Ongevraagd advies

De ASDE adviseert het college om op korte termijn de volgende maatregelen te treffen:

1. Biedt praktisch handelingsperspectief

Blijf transparant, helder en begrijpelijk communiceren (vermijd jargon) en geef inwoners concrete handvatten. Blijf regelmatig updates delen over de voortgang van het onderzoek, eventuele nieuwe risico's en genomen maatregelen.

Zorg voor concrete stappen voor inwoners, zoals het herkennen van phishing en fraude en het omgaan met een verhoogd risico op identiteitsfraude, waaronder mogelijk misbruik bij kredietaanvragen. Dit vraagt om gerichte voorlichting en ondersteuning voor alle inwoners. Overweeg een praktisch stappenplan, zowel online als per brief, met name voor inwoners met minder digitale vaardigheden.

2. Organiseer laagdrempelige informatiebijeenkomsten

Begin 2025 zijn er door de ouderenconsulent, in samenwerking met een medewerker van de gemeente Epe, informatiebijeenkomsten georganiseerd over cyberveiligheid. Wij adviseren om opnieuw bijeenkomsten te organiseren, bij voorkeur in alle kernen van de gemeente. Zorg hierbij voor ruimte voor vragen en persoonlijke toelichting en besteed extra aandacht aan ouderen en kwetsbare groepen.

3. Zet extra ondersteuning in

Bied inwoners de mogelijkheid om met vragen terecht te kunnen bij een laagdrempelig aanspreekpunt, zowel telefonisch als fysiek. Maak hierbij gebruik van bestaande netwerken binnen de gemeente, zoals het Formulierenteam, de bibliotheek en SeniorWeb voor digitale ondersteuning, de Huizen van de Buurt, buurtpunten en vrijwilligersorganisaties. Op deze manier wordt aangesloten bij vertrouwde plekken en structuren, waardoor ondersteuning toegankelijk en dichtbij blijft voor alle inwoners.

4. Specifieke aandacht voor inwoners met gelekte identiteitsbewijzen

Besteed specifieke aandacht aan de groep inwoners van wie ook kopieën van identiteitsbewijzen zijn buitgemaakt. Voor deze inwoners is het risico op identiteitsfraude aanzienlijk groter en de mogelijke impact ingrijpender. Wij waarderen dat deze groep persoonlijk wordt geïnformeerd en dat zij op kosten van de gemeente hun identiteitsbewijs kunnen vernieuwen. Aanvullend adviseren wij om voor deze inwoners, indien zij daadwerkelijk slachtoffer worden van identiteitsfraude, passende juridische ondersteuning te organiseren.

5. Versnellen en structureren van de aanpak rondom identiteitsdocumenten

Wij adviseren om de aanpak rondom de vernieuwing van identiteitsdocumenten voor getroffen inwoners met prioriteit en urgentie te organiseren. Voor inwoners van wie identiteitsgegevens zijn gelekt, is tijd een cruciale factor om de risico's op misbruik te beperken.

Het is daarom van belang dat zij snel duidelijkheid krijgen over de mogelijkheden tot het vernieuwen van hun identiteitsdocumenten, zoals paspoort, identiteitskaart en indien van toepassing rijbewijs, evenals de termijn waarbinnen dit kan plaatsvinden.

Wij adviseren om deze inwoners in de persoonlijke communicatie niet alleen te informeren, maar ook direct te voorzien van een helder en praktisch stappenplan. Daarnaast achten wij het wenselijk dat de gemeente onderzoekt of extra capaciteit nodig is, bijvoorbeeld door inzet van aanvullend personeel en verruiming van openingstijden bij Burgerzaken, zodat aanvragen op korte termijn kunnen worden afgehandeld. Snelheid van handelen is hierbij essentieel om verdere schade te beperken. Daarnaast gaan veel inwoners de komende periode op vakantie en hebben zij hun identiteitsbewijs nodig.

Gezien de omvang en impact van deze opgave adviseren wij om te werken met een duidelijke projectmatige aanpak, zodat de uitvoering in goede banen wordt geleid en inwoners snel en adequaat worden geholpen. Snelheid van handelen is hierbij essentieel om verdere schade te beperken.

6. Proactieve benadering van kwetsbare inwoners

Kies voor een proactieve benadering van kwetsbare inwoners, zoals ouderen, inwoners met beperkte digitale vaardigheden, inwoners met een beperkte beheersing van de Nederlandse taal en inwoners in een kwetsbare positie. Juist deze groepen lopen een verhoogd risico en weten niet altijd zelfstandig de juiste ondersteuning te vinden. Werk daarom nauw samen met zorg- en welzijnsorganisaties om deze inwoners actief te bereiken en passend te ondersteunen.

Tot slot

De Adviesraad Sociaal Domein begrijpt dat een datalek, naast impact op inwoners, ook impact heeft op de organisatie. Tegelijkertijd is dit hét moment om als gemeente zichtbaar naast inwoners te staan. Door actief te informeren, ondersteunen en begeleiden, kan de gemeente bijdragen aan het beperken van schade en het herstellen van vertrouwen.

Wij denken -indien gewenst- graag met u mee over de verdere invulling van bovenstaande maatregelen.

Met vriendelijke groet,

George Buiting (voorzitter) en Yolande Slagman (secretaris)

Adviesraad Sociaal Domein gemeente Epe